

Pædagogisk læreplan for Satrup Daginstitution 2021-2023

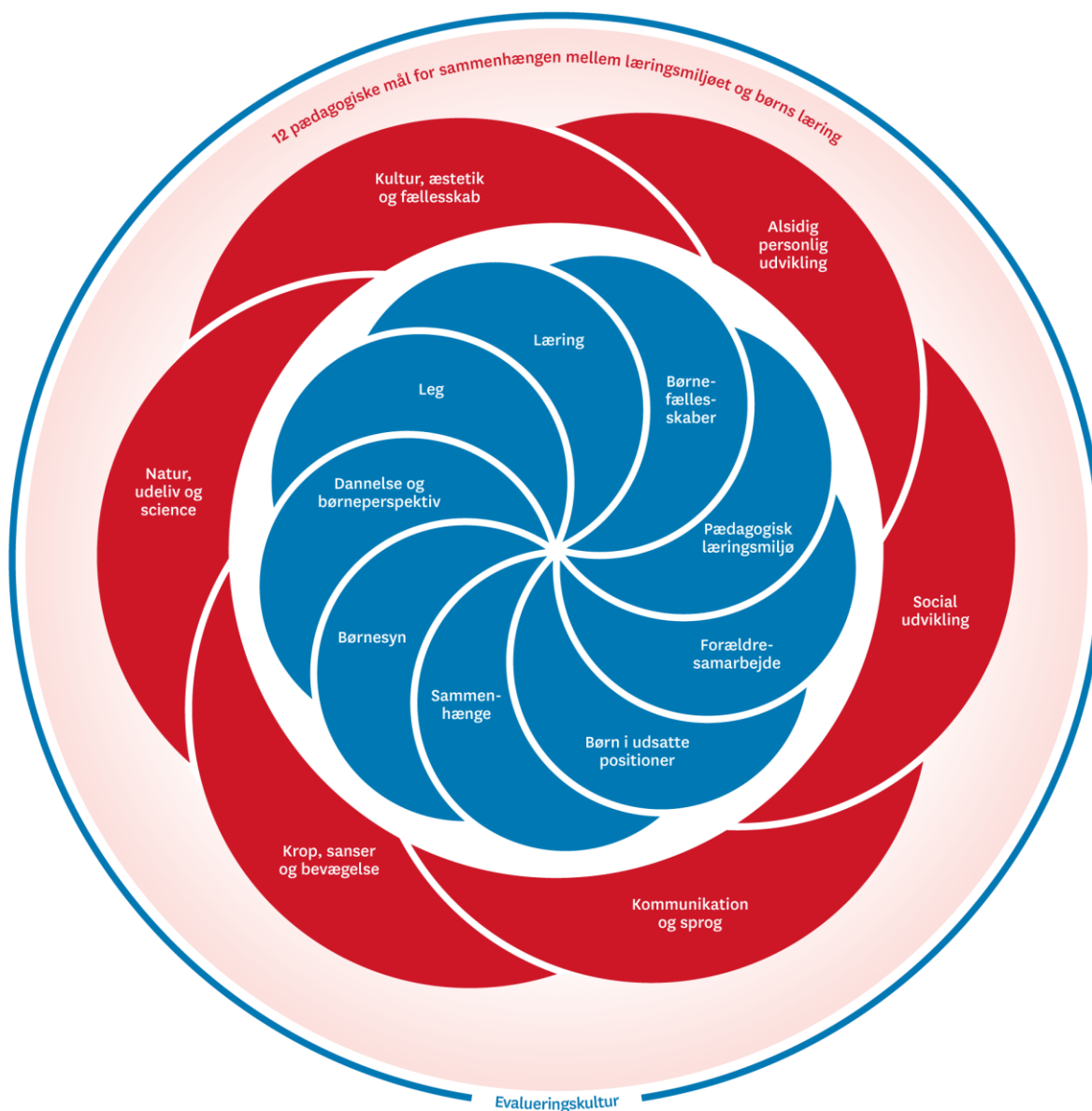

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Dansk Skoleforening
for Sydslesvig e.V.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

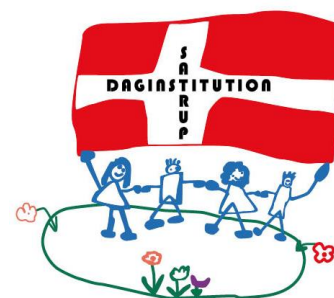
Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [*Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold*](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Satrup Daginstitution
Wolleshuus 2
24896 Mittelangeln

Tel.: 04633 - 2029930

Leder: Helle Witt-Nommensen, **Souschef:** Laura Peters

Personalesammensætning:

I huset har vi 5 pædagoger, 4 medhjælpere og 1 pedel. Ud over dem har vi forskellige støttepædagoger og "1-zu-1-Betreuung".

Åbningstider:

Mandag til fredag fra kl. 7:30 – 14:30
Forlænget åbningstid fra kl. 7:00 – 15:00

Satrup Daginstitution er en institution, der drives af Dansk Skoleforening for Sydslesvig. Den modtager børn fra familier, der bekender sig til det danske mindretal. Skoleforeningens formål og værdier danner grundlag for optagelse af barnet i daginstitutionen.

Satrup Daginstitution ligger i nærheden af en landsby, som har en god infrastruktur. Daginstitutionen ligger direkte ved siden af skolen, som er en fordel for et godt samarbejde.

Daginstitutionen er normeret til 49 børn i alderen 0-6 år fordelt på 3 stuer:

Orange Stue – vuggestue med 10 børn

Petrol Stue – aldersintegreret gruppe med op til 19 børn (se normeringstabellen forneden)

Rød Stue – børnehavegruppe på 20 børn med en integreret førskole

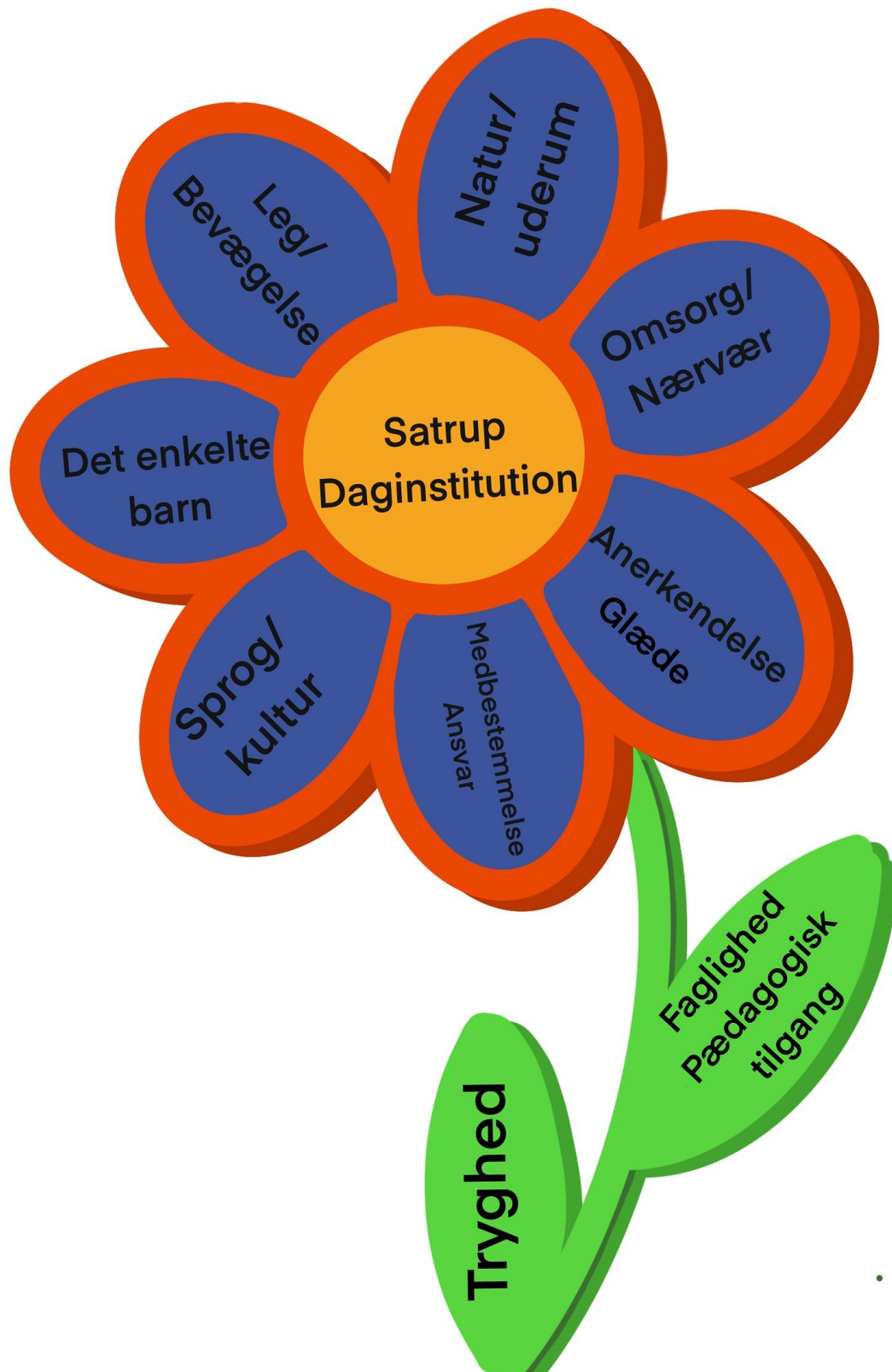
Samlet børnetal	Børn over 3 år	Børn under 3 år	belægning
19	18	1	1,5
18	16	2	1,5
17	14	3	2,0
16	12	4	2,0
15	10	5	2,0
14	8	6	2,0
13	6	7	2,0
12	4	8	2,0
11	2	9	2,0

Satrup daginstitution er blevet nyoprettet i 2019. Hver stue har sit eget grupperum og sin egen indgang til garderoben, som er indrettet efter børnenes alder og behov. Vi arbejder funktionsopdelt og hvis en stue er ude af huset eller på legepladsen, kan de andre grupper gøre brug af den stue, der står tom. Vi udnytter hele huset og deler børnene op i mindre grupper. Petrol og Rød stue deler et badeværelse og Orange stue har deres eget badeværelse.

Gangen og multirummet er til fælles brug. Multirummet har forskellige funktioner. Her har vi mulighed for at tilgodese børnenes behov for vilde lege og til at afholde fælles morgensamlinger med alle 3 stuer. Ligeledes bruges rummet til fælles fester og møder, da rummet er udstyret med en stor smartboardtavle og en beamer. Gangen er indrettet til leg, så børnene på tværs af stuerne kan lege sammen.

Førskolerummet bruges både til førskole eller til et legerum, hvor børnene har muligheden for at lege lidt mere afskærmet og for sig selv.

Sammen med skolen deler vi gymnastiksalen. Rød stue har en fast dag om ugen, hvor de bruger gymnastiksalen, og de benytter sig af skolens bibliotek i samarbejde med skolebibliotekaren.

Værdier vi vægter i Satrup Daginstitution

Igennem vores børne- og læringsmiljøer vil vi lægge rammen for at barnet har mulighed for at begå sig i en globaliseret verden og udvikle sig i henhold til selvstændighed og egen personlighed, der kan tage ansvar for egne handlinger.

Vi vægter følgende værdier, som lægger rammen for rutinepædagogikken og vores daglige pædagogiske praksis:

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer, som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen, kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

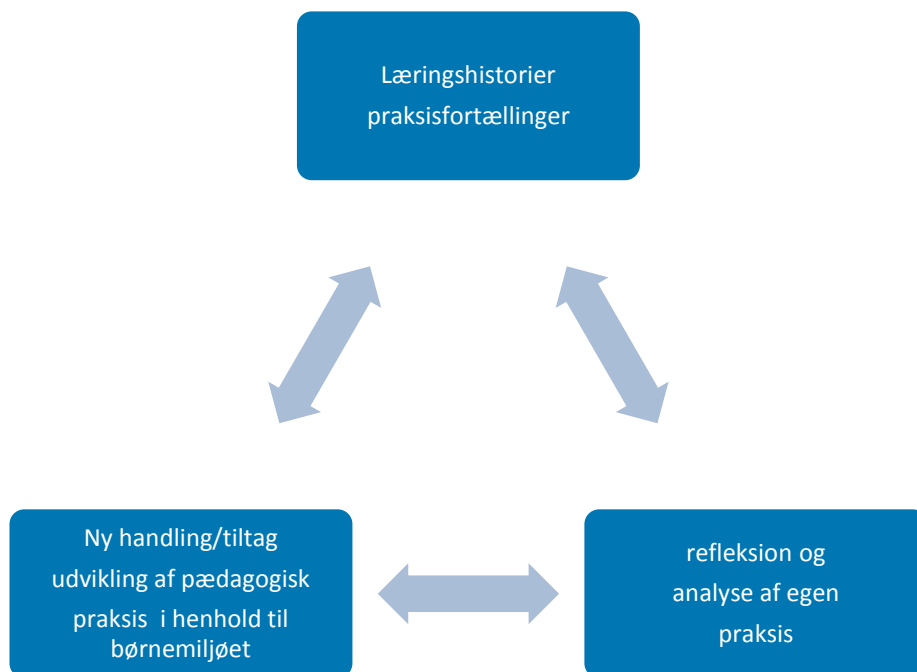
Børnesyn, Dannelse og Børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Leg og læring hænger sammen og "glade børn lærer bedst", og vi som pædagogiske voksne understøtter børnenes læring i legen, undervisningen, under opdragelsen og ved at vise omsorg. Vi anerkender og støtter op omkring det udviklingsstadium, barnet befinder sig på. Vi lægger rammen for barnets trivsel ved at skabe forskellige læringsrum, ved at hjælpe barnet i at indgå i sociale relationer og ved at tage udgangspunkt i det enkelte barn og barnets behov. Målet er, at vi med pædagogisk tilrettelagte aktiviteter, deltagelse i legen, anerkendelse og nærvær, på sigt er med til at lægge rammen for at fremme livsduelige personer, der fagligt, socialt, kulturelt, kompetent og engageret kan begå sig i en globaliseret verden.

Vi vægter barnets selvorganiserede frie leg meget i vores daginstitution, da den i høj grad er med til at stimulere barnets fantasi, nysgerrighed og kreativitet, ligesom den fremmer og udvikler barnets sprog, selvværd og dets sociale kompetencer. Vi støtter barnet i at udvikle gode legekompetencer og evaluerer løbende på vores legemiljøer - udendørs, som indendørs. Det har en stor betydning for barnets selvværd og identitet, at barnet føler sig som en del af et fællesskab, og vi er derfor meget opmærksomme på, at alle børn har rig mulighed for deltagelse i et eller flere fællesskaber. Især børn i udsatte positioner eller med særlige behov, vejleder vi ind i en leg og et fællesskab og udvikler her, i samspil med barnet, gode legekompetencer. Hertil deler vi børnene tit op i mindre grupper, så legen bliver mere overskuelig og barnet bedre kan fordybe sig.

At lytte til børnene er med til at fremme udvikling af vores egen pædagogiske praksis set ud fra børnenes behov, trivsel og læring.

Refleksioner:

Praksisfortællinger viser os vejen og børn og forældre har medindflydelse. Vi er lyttende, nærværende og åbner op. Vi prøver på at se på muligheder i stedet for begrænsninger.

Eksempel 1:

Gruppen på 10 børn trives ikke optimalt, derfor åbnes der op for at dele børnene i to hold, så vidt det er muligt.

Eksempel 2:

Et barn er begyndt at tisse i bukserne på grund af savn og sætter ord på "Hvornår kan jeg lege med barnet fra anden gruppe". Barnet græder, når det bliver afleveret og sætter ord på og viser tegn på mistrivsel. Barnet flyttes over i den anden gruppe og viser tegn på glæde.

Eksempel 3:

Rød stue er i gymnastiksalen og de er færdige med opvarmning. I drikkepausen kommer flere børn og spørger, om de kan lege stopdans. Selvom den voksne havde planlagt en anden aktivitet, lytter den voksne til børnenes behov og aftaler, at de først leger en runde stopdans og bag efter den nye aktivitet.

Pædagogisk læringsmiljø

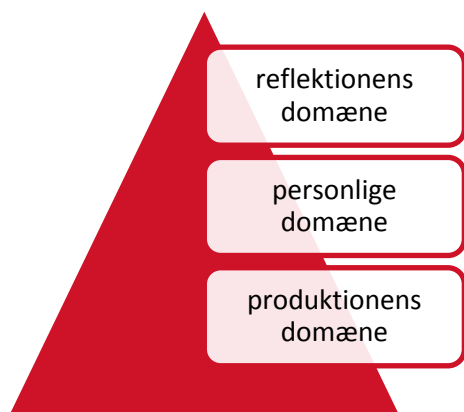
Det pædagogiske læringsmiljø lægger rammen for børns trivsel, læring og udvikling. Det er både husets struktur og indretning af legearealer udendørs og indendørs samt personalets tilgang, der lægger rammen for børnenes læring, trivsel, udvikling og dannelse.

Dette er vi opmærksomme på, når vi udarbejder vores årsplanlægning (se bilag nr. 1), når vi medtænker læringsmiljø i henhold til emner og daglig praksis, når vi ser på børnenes legeaktiviteter og gruppesammensætninger. Da pædagogik foregår i hele hverdagslivet ser vi på behov for ændrede tilgange i henhold til opdeling af rum og indretning, børnenes behov for udfoldelse og aktiviteter og barnet/børnenes trivsel.

Det pædagogiske personales valg og handlinger har betydning for barnets læringsmiljø.

For at tilgodese læringsmiljøet, barnets og børnegruppens behov og skabe rum for medbestemmelse, arbejder vi med praksisfortællinger og ser på egen praksis, hvor vi tager udgangspunkt i Maturanas domænetheori. Vi indgår i og observerer barnets leg og reflekterer herefter over egen praksis. Legen fortæller os, hvad børnene er optaget af, og vi analyserer børnenes og personalets behov.

For at optimere vores praksis ser vi på muligheder i refleksionens domæne og deler fortællinger med hinanden. Ofte handles der ud fra en personlig faglig indsigt, men drøfter vi fortællingerne med hinanden, kommer vi ofte til at se episoden/fortællingen i et andet perspektiv og kan agere og handle anderledes og optimere vores hverdag. Vi iagttager børnenes leg, hverdagens rutiner, børnenes medinddragelse og planlagte pædagogiske aktiviteter, der i fællesskab udgør Satrup Daginstitutionens læringsmiljø.

Eksempel "Legeplads og udeleg":

Hvad går godt? Fagpersonlig domæne: Børnene leger på tværs af stuerne og udnytter hele udearealet og bruger meget volden, der afgrænser legepladsen til leg.

Udfordringer? Fagpersonlig domæne: der er forskellige fagpersonlige holdninger til, om børnene må lege på volden rundt om legepladsen eller ikke, dette skaber forvirring.

Muligheder? Refleksionens domæne: alle byder ind med deres holdninger, nogle siger det kan være farligt, andre mener det er godt for børnenes motoriske udvikling, børnene selv elsker at udforske volden mm.

Aftaler? Produktionens domæne: vi bliver enige om, at børnene må lege på volden i et afsnit, hvor det er pædagogisk forsvarligt.

Eksempel 1:

I Orange stue med vuggestuebørn er pædagogerne opmærksomme på at børnene er taktil sky og ikke tør røre, føle og mærke på forskellige materialer. En sansebane sættes i værk, og der arbejdes med følekasser - alle sanser er i fokus.

Eksempel 2:

I Petrol stue er børnene med til borddækning på skift, så alle børn huskes. Der er altid to børn, da der i gruppen er udfordringer med, at børnene kan være fælles om en opgave. Der arbejdes således med sociale relationer, hjælpe hinanden, vente på hinanden mm. Borddækningsrutinen er en pædagogisk aktivitet i henhold til at arbejde med antal, form, farver og sociale relationer.

Eksempel 3:

I rød stue med førskolebørnene bliver pædagogen efter "trivselsundersøgelsen" opmærksom på, at 8 ud af 9 svarer "Nej" på spørgsmålet om medbestemmelse. Hvad forstår børn og pædagoger under medbestemmelse? Emnet tages op år 2021-2022.

Samarbejde med forældre om børns læring

Vi vægter den daglige kontakt til forældrene, da det danner grundlag for et godt samarbejde omkring deres børns trivsel og læring. I afleverings- og hentesituationer giver vi rum og tid til tilbagemeldinger eller små historier fra hverdagen. Den daglige kommunikation vægtes højt, da vi lytter til familiens og barnets behov. Fortællinger fra hjemmet giver os en forståelse for eventuelle ændringer i barnets handlemønstre og adfærd og vi kan dermed ændre pædagogisk tilgang.

Ud over den daglige kommunikation benytter vi os af Famly som aktivt kommunikationsredskab. Vi sender billeder eller beskeder ud til forældrene, så de kan følge med i vores pædagogiske hverdag og være i aktiv dialog med deres børn. På baggrund af den visuelle tilgang kan børnene bedre huske og fortælle, hvad de har oplevet, og forældrene kan bedre spørge ind til børnenes hverdag. Vi bruger Famly til at sende månedsbreve, invitationer, informationer eller lignede ud digitalt for hermed at arbejde mere bæredygtige i forhold til miljøet.

Vi har to forældreaftener årligt, en fælles med skolen, hvor alle foreninger omkring Satrup skolekreds er samlet og videndeler og en forældreaften i daginstitutionen. Her fortæller hver stue om tiltag og forældre informeres, ligesom samarbejdsrådet bliver valgt. Efter behov og i samarbejde med samarbejdsrådet kan der følge en eftermiddag eller aften mere i henhold til et specielt emne, sprog, motorik eller hvad der lige kunne være aktuelt. Samarbejdsrådet inddrages i diverse politikker, så som sovepolitik, kostpolitik, pædagogisk læreplan og har dermed indsiget og medindflydelse.

I vuggestuen afholder vi samtaler før barnets start. Samtalen handler om videndeling omkring barnet og barnets behov og vuggestuens hverdag. Disse samtaler er af stor betydning for samarbejdet mellem hjem og dagtilbud og forbereder forældrene på den kommende tid i vuggestuen og børnehaven. 3 måneder efter barnets start tilbydes en samtale omkring barnets trivsel og udvikling. Efter gruppeskift til Petrol eller Rød Stue tilbyder vi forældrene igen en samtale angående barnets trivsel og udvikling. I førskolen afholdes en sidste samtale med forældrene. Derudover afholder vi flere samtaler efter vores og forældrenes behov i alle grupperne for at sikre læring og udvikling i hjemmet og i institutionen.

Vi afholder forskellige forældrearrangementer, som 4 x årligt forældrekafe, hvor forældre kan lære hinanden at kende og nye tiltag kan vises og drøftes. Fx "Bliv klog på kost og sprog"- kufferten, der blev præsenteret. Vi afholder sommerfester og årsmødefester i samarbejde med foreninger og skolen og lever at vi har et fællesskab. Omkring jul afholdes der en bedsteforældredag, da bedsteforældre ofte overtager hente- og bringesituationer og dermed er en aktiv del af vores hverdag.

Vi opfordrer gerne til legeaftaler i hjemmet, dels for at styrke børnenes relationer, men også for at støtte op om nye relationer mellem børnene og forældrene. Trives forældrene, smitter glæden af på børnenes leg, læring og udvikling.

Eksempel 1:

Et barn havde svært ved afleveringen om morgenen. Da moderen sagde farvel til os, kunne vi mærke, at hun var usikker og ked af det, da hun gik. Barnet blev trøstet og gik i gang med leg og viste glæde. Medarbejderen sendte en lille hilsen over Famly til moderen, begge parter trives og er glade.

Eksempel 2:

Sammen med personalet og samarbejdsrådet har vi udarbejdet en kost-, søvn- og sygdomspolitik. Politikkerne blev drøftet i samarbejdsrådet, hvor alle grupperne var repræsenteret. De kom med forslag og ændringer, og dem vi blev enige omkring, ændrede vi. Politikkerne blev godkendt og sendt ud. Efter nogle indsigelser fra enkelte forældre vedrørende yoghurtordningen, blev emnet taget op og drøftet igen, men samarbejdsrådet bibeholdt første udkast. De indsigelser der var, blev hørt og drøftet, så der blev lyttet.

Eksempel 3:

Et barn har svært ved at knytte relationer til de andre børn på stuen. Efter en samtale med forældrene vil vi i fællesskab arbejde på at styrke relationer gennem legeaftaler i hjemmet og gennem legegrupper på stuen. Vi er løbende i dialog med forældrene omkring situationen og tiltagene. Barnet går langsomt i gang med at knytte relationer.

Børn i udsatte positioner

Vi er alle forskellige og skal møde børnene der, hvor de befinder sig og med en pædagogisk vinkel målrettet til hvert enkelt barn og situation. Det betyder, at vi i vores hverdag møder mange vidt forskellige børn, der gør vores hverdag spændende og lærerig. Hos os skal der være plads til alle. Når et barn har et særligt behov eller brug for ekstra støtte, så understøtter vi voksne barnet, for at mestre de store og små udfordringer, der opstår i løbet af hverdagen. Alle børn skal rummes og ses, så de kan indgå i børnehavens dagligdag. I den daglige hverdag har vi ekstra fokus på de børn, der har et særligt behov. Det kan fx være i rutinesituationer, som aflevering, toiletbesøg eller bleskift.

Vi arbejder tit i mindre grupper, da dette giver os et bedre overblik over børnenes behov, trivsel og vi kan dokumentere via praksisfortællinger. I de mindre grupper arbejder vi målrettet med forskellige aktiviteter og emner. Barnet bliver set, mødt og dokumenteret i forskellige situationer af flere voksne og dermed fra forskellige vinkler. Til stuemøder og p-møder har vi et fast punkt, der hedder "Børn". Her er der plads til at give iagttagelser og informationer videre af det enkelte barn, og hvis der er behov, udarbejdes der en handleplan. Det er vigtigt, at hele personalet er opdateret, hvis et barn er i en udsat position, så alle formår at handle hensigtsmæssigt og efter aftale.

Sådan undgår vi, at barnet kommer i unødvendige konflikter, og personalet kan understøtte barnets udvikling. Medarbejderne på stuerne har løbende en dialog omkring det enkelte barn og videndeler med det øvrige personale, også om begreberne magt og magtanvendelse.

Vi har et godt og tæt samarbejde med forældrene omkring barnets udvikling. Både i hverdagskommunikationen og under samtaler, hvor vi inddrager TRAS, TRAS – SPROGET PÅ VEJ, ALLE MED, TRASMO eller hvilken form for dokumentation, der giver mening for dette barn. Hvis vi ser et barn i en udsat position, som kan have forskellige årsager, så beder vi forældrene til en samtale.

Vi har altid barnet og barnets behov i fokus og samarbejder gerne med eksterne logopæder, støttepædagoger, PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning) og ergoterapeuter. Samarbejdet er af betydning, for at vi kan understøtte barnets trivsel og udvikling i hjemmet og i daginstitutionen. Dette kan betyde, at vi fx anbefaler en logopæd eller ergoterapeut, som forældrene så opsøger. Vi påtaler vores bekymringer over for forældrene, da en tidlig indsats giver bedre udviklingsmuligheder. PPR er vores samarbejdspartner i henhold til testning, udsat indskoling, ekstra puljetimer mm.

Vi afholder afleveringssamtaler, når et barn skifter stue, hvor vi deler viden omkring barnet og barnets behov. Dette gælder for alle børn, for at fremme trivsel og for at se nuancer i barnets adfærd i den nye gruppe.

Vi udarbejder løbende handleplaner, hvor vi har ekstra fokus på barnets udvikling, trivsel og læring. Digitale medier er en hjælp i hverdagen, da vi bruger musik til fælles sang og dans, som styrker børnenes fællesskab, glæde ved bevægelse og tryghed. En aktivitet alle kan deltage i uanset legestørrelse eller ej. IPad'en bruger vi sammen med børnene til at kikke billeder eller små filmklip. Herved kan vi vise børnene, at de er en del af et fællesskab og besvare spørgsmål eller undren. Vi tager billeder af børnene alene og i gruppen og viser dem til børnene og sender dem via Famly til forældrene.

Børnene kan se, får en oplevelse af, at de er med i et fællesskab ved at se sig selv og andre børn i den samme situation.

Eksempel 1:

Efter den første Corona lockdown har flere børn været i en udsat position, fordi de bl.a. har haft dårlige oplevelser betinget af coronasituationen. Starten efter en lang fraværsperiode efter første lockdown har for børnene været udfordrende på mange områder. Vi har i samarbejde med forældrene lavet en ny indkøring og har arbejdet med at give de pågældende børn en tryk og varm start igen. Nu trives hvert enkelt barn både i institutionen og i hjemmet igen.

Eksempel 2:

Der er børn på stuen, som har svært ved at lege med andre børn og pga. deres udad reagerende adfærd tit ikke inviteres med i legen af de øvrige børn på stuen. Vi har taget billeder de gange børnene har været del af en positiv leg. Vi inddrager disse billeder i samarbejde med børnene og dem, der har været med i legen for at styrke det positive fællesskab. Vi snakker om legesekvensen, hvorefter børnene tit går i gang med at lege den samme leg, men også begynder at udvikle og variere legen. Børnenes relationer bliver bedre og legens tidsramme udvides fra gang til gang.

Eksempel 3:

Pædagogerne oplever børn, som er hårde mod sig selv ved et "Nej". Pædagogerne går i dialog med børnene og reflekterer sammen med dem over situationen. Via refleksion og øvelser giver de voksne børnene nye redskaber til at takle konflikter.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Som del af de 20 børn i Rød Stue er der altid en gruppe førskolebørn. To gange om ugen har denne gruppe førskole i førskolerummet. I løbet af året arbejder vi med tal, stavelser, rim og remser, lyde, bogstaver, sprogforståelse, mm. Vi inddrager førskolekufferten og arbejder her med den implicite og eksplicite læring. Førskolekufferten indeholder også et afleveringsskema, som er obligatorisk og medtages til afleveringssamtaler mellem dagtilbuddet og skolen. Personalet fra SFO'en deltager ligeledes i afleveringssamtalerne.

Vi vejleder børnene til at udvikle sig følelsesmæssigt og socialt, så børnene bliver skoleparat.

Vi har et tæt samarbejde med skolen, som ligger lige ved siden af børnehaven. En gang om ugen er førskolen på biblioteket for at låne bøger. Børnene har muligheden for at låne tre bøger, som skal afleveres ugen efter, hvis man vil låne nye bøger. Der aftales indskolingsprojekter og ud over det har vi i fællesskab med skolen udarbejdet en folder, som forældrene får, når børnene kommer i førskolen. Se bilag nr. 2.

Når skolen afholder deres motionsdag bliver førskolen inviteret. Desuden planlægger vi en dag, hvor førskolen skal på besøg i skolen for at lære området, lærerne og hverdagen at kende. Der planlægges ligeledes hvert år inden sommerferien en "ryste-sammen-tur" i form af en udflugt eller overnatning, hvor førskolebørnene og eleverne fra skolen får tilbuddet om at deltage. Dermed sikrer vi genkendelighed og øger børnenes selvtilid, når de starter i skolen. Efter skolestart bliver 1. - 2. klasse inviteret til et besøg i deres tidligere daginstitution og der følger en evalueringssamtale på skolestarten. Vi yder en stor indsats for at overgangen fra børnehaven til skolen bliver så naturlig som muligt.

Vi styrker førskolebørnenes bevidsthed omkring, at de er de ældste børn. Vi giver dem et større ansvar i hverdagen for at styrke deres selvværd.

Førskolen har i slutningen af børnehaveåret en afslutningsfest med forældrene uden søskendebørn, da det er førskolebørnenes dag og det er dem, der står i fokus.

Eksempel 1:

Når vi går ud på legepladsen efter frokost og alle skal have tøj på, spørger tit de mindste om hjælp. Vi åbner op for, at det ikke kun er de voksne, man kan spørge om hjælp, men også nogle af de børn, der allerede er færdige og kan hjælpe. Dette er ofte førskolebørnene og på denne måde bliver ansvaret fordelt på flere skuldre, så vi hurtigere kan blive klar og kan komme ud på legepladsen. Vi ser, at fællesskabet styrkes.

Eksempel 2:

Vi har spillet bingo fra førskolekufferten. Efter flere omgange har børnene udviklet en bedre forståelse og genkendelighed for tal. Dette viser de ved, at de næsten ikke bruger hjælp fra en voksen mere, når de lytter til et tal og skal genkende det på papir. Desuden kan den voksne mærke en udvikling ved de næste aktiviteter, der er planlagt og i selve hverdagen igennem iagttagelser.

Eksempel 3:

Vi udnytter førskolerummet som legerum. Da rummet tilhører førskolen, er det førskolebørnene der i første omgang må lege der alene og være mere afskærmet. Vi viser børnene, at vi stoler på dem, og her ser vi, at det øger deres selvværd.

Inddragelse af lokalsamfundet

Satrup Daginstitution ligger i udkanten af en lille landsby. Børnene kommer både fra landsbyen, dog også fra yderkanter, der ligger 10 km derfra. Vi er på ugentlige gåture og børnene tages med, når der skal handles eller der er andre gøremål i lokalområdet.

Vi indgår i et tæt samarbejde med de tyske dagtilbud og skoler i et forum der kaldes "Bildungslandschaften", her arbejdes der med fælles emner for hele lokalområdet, som hver institution så arbejder med. Sidste år var det emnet natur og økologi. Året afsluttes så enten med en fernisering, udstilling, optrin eller lignende. Derudover afholdes der fælles oplæg, kurser for både personale og forældre. Institutionerne videndeler omkring børn, fx hvis et barn skifter fra en dansk institution til en tysk eller omvendt. Vi modarbejder ikke hinanden, tværtimod indgår vi i et tæt samarbejde.

Vi er biavl faddere ved en tysk biavler her fra Satrup, og vi arbejder med emnet bier, natur og økologi sammen med førskolebørnene ud fra den viden, vi får gennem biavleren.

Vi deltager også i forummet "Lesekreis", som er en del af "Bildungslandschaften", og her deltager vi i diverse læsearrangementer i det tyske bibliotek og deltager i "Leseschnitzeljagd" sammen med tyske daginstitutioner for at være synlige og være en del af lokalområdet. Vores forældre låner også bøger i det tyske bibliotek, der ligger i midtbyen.

Satrup Danske Skole og Skolefritidsordningen samt foreningslokalet, ligger på samme matrikel som Satrup Daginstitution. Derudover har vi en synlig præst, der besøger os og afholder påske og julegudstjeneste, samt julevandring. Med alle danske samarbejdspartnere (skole, kirke, SFO og SSF) afholder vi årlige fællesmøder, forældreaftener og går sammen om planlægningen om årsmødefester, fælles udflugter, kirkearrangementer og lignende.

Vi samarbejder med det lokale brandværn og den lokale købmand. Vi er en synlig del af lokalområdet og skriver løbende artikler i den lokale avis "Satruper Rundschau".

Eksempel 1: Leseschnitzeljagd

Her møder børnene det lokale museum, dansk og tysk skole i byen, biblioteket og boghandleren. Det er førskolebørnene, der er blandet med de tyske førskolebørn på hold. Børnene fortæller indbyrdes, hvor de kommer fra, og vi opdagede at også nogle af de tyske børn kunne tale dansk. Børnene får læst op af en kapitelbog på de forskellige institutionstyper og lærer lokalområdet at kende og får kendskab til en læseaktivitet forbundet med bevægelse.

Museet spurgte efter turen, om vi kunne pynte vinduerne til jul med danske traditioner til flertalsbefolkningen.

Eksempel 2: "Bildungslandschaften"

Vi arbejdede med en fælles dans "Flashmop", der blev introduceret i alle institutioner i lokalområdet, vi øvede sammen med den tyske naturbørnehave og øvede dansen i mange sammenhæng i vores pædagogiske hverdag. Sluttede af med et fælles optog og en fællesdans på sportspladsen, introduceret af en professionel danselærer.

Eksempel 3:

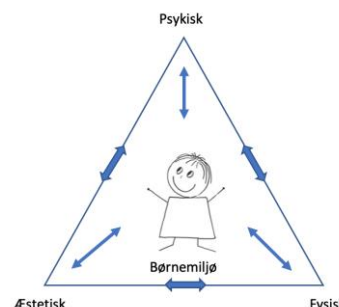
Per mail bliver vi hele tiden informeret om biavlerens arbejde med bierne. Her beskriver han altid, hvad han er i gang med og sender også billeder. Sådan er børnene hele tiden en del af denne proces. Om foråret bliver vi inviteret til et besøg hjemme hos biavleren, hvor han bl.a. producerer sin egen honning. Her viser og fortæller han omkring biernes levestil og deres arbejde. Børnene lærer,

hvor vigtige bier er og hvordan man omgås bierne uden at være bange. Hvert år får vi flere honningglas til børnehaven, som vi må smage.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Målet er at skabe et godt børnemiljø og lægge rammen for trivsel, medbestemmelse og en positiv hverdag i Satrup Daginstitution. Dette skaber vi ved bevidst at arbejde med det æstetiske, psykiske og fysiske børnemiljø i vores pædagogiske hverdag.

- **Det psykiske børnemiljø:** Vi arbejder anerkendende og inkluderende og tager udgangspunkt i praksisfortællinger/læringshistorier, hvor vi lytter til børnenes udsagn og fortællinger. Disse fortællinger danner grundlag for barnets og gruppens trivsel og derigennem nye handlinger og videreudvikling af pædagogisk praksis.
- **Det fysiske børnemiljø:** Med udgangspunkt i børnegruppens sammensætning og alder ser vi på indretning og legemuligheder. Vi låner hinandens stuer – hvor igennem vi ud fra forskellig indretning, tilgodeser forskellige behov i henhold til lege og fysiske udfoldelser. Vi arbejder i mindre grupper så vidt det er muligt og udnytter hele husets inde- og udeareal. Udstillinger i henhold til temaer reguleres løbende og er i børnehøjde.
- **Det æstetiske børnemiljø:** Det er vores mål, at inspirere børnene igennem aktuelle emner, børnene er optaget af, og hvor de aktivt bidrager med ideer og handlinger. Ligeledes er vi opmærksomme på at inddrage alle sanserne, for at give børnene en masse udfordrende sanseoplevelser. Målet er, at Satrup Daginstitution for børnene er et inspirerende, sprudlende og dejligt sted at være og lære.

For at tilgodes barnets/gruppens behov set fra et barneperspektiv, tager vi udgangspunkt i praksisfortællinger/læringshistorier, hvor vi lytter til børnene og ser på vores praksis med børneøjne. Med en skærpet iagttagelsesevne bliver de nedskrevne historier til et brugbart materiale i henhold til refleksion og videreudvikling af pædagogisk praksis.

Refleksioner:

Læringshistorierne skrives ned og tages med til stue- eller personalemøderne, hvor de analyseres i fællesskab i henhold til børnenes udfordringer og den nye styrkede læreplans kompetenceområder.

Herunder:

Fagligt perspektiv:

Hvad er dilemmaet/udfordringen?
Hvad er den første refleksionstanke?
Medarbejderens intention/dilemma?

Barneperspektiv:

Barnets intention/dilemma?
Barnets udfordring?
Barnets læringsbetingelser?
Børnemiljøets indtryk set fra barneperspektiv?

Forældreperspektiv:

Forældrenes dilemmaer?
Udfordringer til praksis set fra forældrenes side?
Forældreinteresse?

Ny læring:

Refleksionerne og analysen danner baggrund for nye tiltag, handlinger og ny læring i henhold til børnemiljøet. I forhold til læreplanens kompetenceområder ser vi på udfordringer og udviklingen i henhold til de 6 læreplanstemaer i den nye styrkede læreplan.

Dette er med til at fremme udvikling af vores egen pædagogiske praksis set ud fra børnenes behov, trivsel og læring.

Vi, det pædagogiske personale:

- lytter aktivt til børnenes fortællinger, børnene kan henvende sig til alle voksne i institutionen
- skærper vores iagttagelsesevne ved at nedfælde læringshistorier og være lyttende og nærværende.
- lytter til fortællingerne, der lægger rammen for et godt børnemiljø under børnemøder og i det daglige
- videreudvikler egen pædagogisk praksis via refleksion og nye tiltag
- inspirerer børnene til at bidrage med egne ideer og handlinger

Eksempel 1:

Et barn ytrer savn og viser tegn på mistrivsel, vi lytter, iagttager og ser på muligheder. Barnet skifter gruppe i samarbejde med forældrene, hvorefter det begynder at trives igen.

Eksempel 2:

Vi er en ny indrettet institution og er i en proces i henhold til indretning, legemuligheder og læringsrum. Vi ser på inddragelse af alle rum, herunder også gangarealerne, garderober mm. I processen er vores iagttagelse i henhold til børnenes leg og læring skærpet, så vi kan ændre, udvikle og optimere løbende.

Eksempel 3:

Personalet er ved at forberede et højbed sammen med børnene. Hjemme fortæller børnene ud fra billeder, som personalet har sendt ud via Family, omkring det de har gang i. Forældrene vil gerne hjælpe og komme med træflis til højbedene. Der kommer et godt samarbejde op at stå imellem forældre, børn og personale. Børnene er med til at fylde højbedet med tørre kviste, træflis og jord. Under hele processen inddrages og udfordres alle sanserne.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

I Satrup Daginstitution vægter vi meget højt, at børnene er omgivet af engagerede voksne, der værdsætter og anerkender barnet. Vi har stor fokus på at være sammen med børnene, være lyttende overfor børnene, det de siger og gør. Vi vægter højt, at bruge vores tid på at lytte og have dialoger med børnene, for at understøtte dem med at kunne opleve sig selv i samspil med andre og lære egne svagheder og styrker at kende. Vi anerkender barnets følelser, hvilket betyder, at vi siger højt, hvad vi ser barnet føler og hjælper barnet med at kunne rumme de forskellige følelser. Barnet bliver klar over, at det er i orden at have mange forskellige følelser, og at de voksne er med til at rumme dem. Barnet får på denne måde mulighed for at opleve at være god nok. Vi tilstræber, at alle børn her hos os i Satrup Daginstitution skal have en tryk og meningsfuld dag, alt efter det enkelte barns behov. Det kræver et tæt relationssamarbejde fra personalet for at kunne engagere sig i det enkelte barns personlighed.

Vi har fokus på at præge børnene i henhold til, hvem vi er, og hvad vi kan tilbyde dem og dermed er vi også med til at udvikle deres personlighed og identitet. Børn og voksne deltager aktivt og målrettet i det daglige pædagogiske arbejde og er med til at give børnene sociale kompetencer med på livets vej, vel vidende, om at alle børn danner deres egen personlighed.

Vi prioriterer at arbejde i mindre grupper, så vi får mulighed for at få øje på børnene hver især og for at skabe et læringsmiljø, som giver bedre muligheder i henhold til at kunne opbygge én-til-én-kontakter og muligheder for fordybelse. Det er vigtigt for bl.a. at kunne styrke barnets viljestyrede opmærksomhed. Det vil sige, at styrke barnets evne i selv at holde fokus på noget, det har opdaget eller er i gang med og samtidig ikke at lade sig forstyrre eller aflede af andre eller andet, der sker rundt omkring barnet. For at stimulere denne evne, og barnet ikke skifter fra det ene til det andet til det næste, øver vi i disse mindre grupper fx sammen med barnet at fastholde sig i den aktivitet eller den leg, barnet er beskæftiget med. Tid, ro, engagerede og nysgerrige voksne er væsentlige faktorer for at skabe muligheder for fordybelse.

Vi vægter, at have en vekselvirkning mellem voksenstyrrede aktiviteter og børnenestyrrede aktiviteter. I de voksenstyrrede aktiviteter har vi fokus på at kigge efter tegn hos børnene i forhold til, hvordan aktiviteten kan udformes eller spontant kan ændres i henhold til børnenes behov og ikke de voksnes.

Et eksempel på tegn kunne være, at vi er på tur til vores lille skov, som ligger i nærområdet, men da interessen for hestene på vejen derhen er større, vælger vi at blive ved hestene. Samtidig er vi meget bevidste omkring, at vi som voksne også skal introducere barnet til nye ting, der kan vække nysgerrigheden hos barnet. Vi er i denne sammenhæng opmærksomme på, at tilpasse aktivitetens eller legens sværhedsgrad i henhold til barnets kompetencer, så der opstår gode muligheder for at barnet kan opnå flowtilstanden. Er aktiviteten fx for let i forhold til barnets kompetencer, så vil barnet hurtigt kede sig og ikke være med. Er aktiviteten derimod for svær i forhold til barnets evner, vil barnet hurtigt føle sig utryk og blive stresset, som fører til at barnet ligeledes ikke vil komme ind i en flowtilstand.

I vores daglige rutinesituationer har vi stor fokus på, at barnet er så selvhjulpent som muligt, så barnet får en opfattelse af at kunne selv og mestre ting på egen hånd. I denne sammenhæng spiller barnets *vedholdenhed* en vigtig rolle. Det vil sige evnen til at øve sig i noget, som er svært, uden at give op med det samme. Vedholdenhed er vigtigt for barnet, da det ellers ikke vil kunne mestre udfordringer, det møder i løbet af dagen. Det vil hurtigt give op og opleve en masse nederlag, som igen mindsker selvværdet og selvtilliden. Derfor er det vigtigt at forældre, og vi som pædagogisk personale støtter barnet i udfordrende situationer ved at være tæt på barnet, ved at være den trygge base, som barnet altid kan opsøge, hvis det har brug for hjælp.

Rutinesituationer giver bl.a. en masse muligheder for at barnet kan øve sig i samme ting hver dag og således kan udvikle nye kompetencer. Både i vuggestuen og børnehaven er vi med til at inddrage børnene i vores daglige gøremål, fx ved at deltage i borddækning, af- og oprydning, samt af- og påklædning, håndvask m.m. På denne måde får barnet både en positiv oplevelse af at yde et betydningsfuldt bidrag til fællesskabet og en følelse af at mestre noget helt selv, som styrker selvværdet.

Vi dokumenterer vores hverdag med fotos, som lægges op på Family og i barnets mappe, som står tilgængeligt på stuerne. Når barnet er derhjemme og forældrene kigger på billederne i fælleskab med deres barn, giver det barnet anledning til at fortælle om hverdagen i institutionen, hvilket er med til at styrke barnets følelse af at være set, anerkendt og følelsen af at være en del af hverdagen i institutionen. Det samme gælder barnets mappe. Børnene viser stor glæde og interesse over for deres mapper. Sammen med personalet eller forældrene giver mapperne mulighed for fælles hygge. Vi kan sammen kigge i dem og få snakket omkring de forskellige fotos og aktiviteter, der kan ses og mindes om alle de gode oplevelser billederne viser.

Eksempel Orange Stue:

I orange stue har hvert barn en fast trip-trap-stol, som er kendetegnet med et foto af barnet selv. Barnet har således nemmere ved at finde sig tilrette og mulighed for at finde sin egen stol, når vi skal sidde og spise. På badeværelset har hvert barn en egen ble-skuffe, som også her er kendetegnet med et foto af barnet, og det samme gælder barnets garderobeplads. Ved hjælp af billederne skaber vi sikkerhed og fremmer deres selvhjulpenhed. Barnet kan selv finde sin stol og kan selv finde en ble frem. Ude i garderoben har barnet nemmere ved at få jakke, sko mm. på plads. I løbet af vores hverdag har barnet en del positive erfaringer og finder ud af „jeg kan selv“.

Eksempel Petrol Stue:

Fremadrettet vil Petrol Stue dele børnegruppen op i 3 mindre grupper to gange om ugen for bedre at kunne tilgodese det enkelte barn, dets behov og udviklingstrin. Således vil barnets alsidige personlige udvikling også kunne stimuleres og støttes langt bedre.

Eksempel Rød Stue:

Den voksne klipper med barnet en påskedekoration. Her anerkender og roser den voksne barnets individuelle udvikling og understøtter barnet ud fra det aktuelle udviklingstrin, barnet befinder sig i.

Social udvikling

Den sociale udvikling foregår i et fællesskab med andre mennesker i fx venskaber eller grupper. I den sociale udvikling har vi fokus på empati, evnen til at tilknytte sig og de sociale færdigheder.

„Det er ikke kun de centrale voksne omkring barnet, der spiller en stor rolle for dets sociale udvikling, det samme gør barnets samvær med andre børn.“ - Barndomspædagogik i dagtilbud, s.93.

Vi øver børnene i at indgå i en gruppe af børn med forskellige behov og krav, dog er der plads til den enkeltes behov. Børnene lærer at acceptere børn og voksnes forskellighed. Børnene indgår i et fællesskab, har medansvar for at hverdagen fungerer, der er respekt for hinanden, og de skal lære at udtrykke egne følelser og behov.

I Satrup Daginstitution vægter vi børnenes leg meget højt, som også er nøglen til den sociale udvikling. Det er gennem leg børn har mulighed til at øve sig i at indgå i kompromisser samt i konflikt- og problemløsning.

Der findes børn, der har svært ved at kunne indgå i sociale fællesskaber. Børn er meget forskellige, og et hvert barn har brug for forskellige udfordringer. Legen er et sted, hvor vi som pædagogisk personale i institutionen kan være deltagende, være understøttende eller også tilbagetrukket. Vi viser børnene, hvordan man leger og øver dem i forskellige legekompetencer. Begge eksempler kræver ofte understøttelse fra en voksen, som er med på sidelinjen.

De voksne har mulighed for at observere børnenes indbyrdes relationer og de forskellige sociale kompetencer.

I legen kan der opstå nye relationer på tværs af grupper, alder eller også udviklingstrin. De allerede eksisterende relationer bliver ligeledes styrket via legen.

Vi møder det enkelte barn med omsorg og positive forventninger og giver barnet plads til at kunne give udtryk for dets følelser samt behov. Samtidigt skal barnet kunne udvikle en empatisk forståelse for, at et andet barn kan have samme eller også andre behov.

Vi hjælper børnene med at sætte grænser for sig selv og at kunne sige både til og fra. Men ligeledes skal børnene også lære at forstå andres grænser.

Vi har fokus på at sikre, at barnet anerkendes og respekteres som den person det er, og at barnet oplever at være en positiv og en vigtig del af fællesskabet i vores institution.

Vi understøtter børnene i deres sociale udvikling når:

- Vi øver børnene i at passe på og hjælpe hinanden.
- Vi sætter ord på børnenes ressourcer overfor hinanden, så de får empati og forståelse for hinandens styrker og alder.
- Vi hjælper børnene til at forstå og acceptere hinanden.
- Vi ser barnet som en betydningsfuld deltager i vores fællesskab.
- Vi har et godt samarbejde med forældrene omkring det sociale liv i og udenfor daginstitutionen, og støtter børnenes indbyrdes relationer ved fx at foreslå forældrene at lave legeaftaler i hjemmet.

De digitale medier kan være med til at styrke børnenes sociale udvikling. Vi bruger iPad på stuerne og bl.a. kamera og optagelsesfunktionen. Vi kan se på billeder og optagelser i fælleskab og børnene får en positiv oplevelse i og med de kan se, hvad de alt er gode til. Vi styrker børnenes selvoplevelse og deres positive betydning i gruppen.

Vores mål i Satrup Daginstitution er, at hvert enkelt barn trives og kan indgå i forskellige sociale fællesskaber og at børnene udvikler empati og gode relationer.

Eksempel Orange Stue:

Vi holder hver dag en morgensamling, hvor vi sidder i en rundkreds og gør børnene opmærksomme på hinanden. Vi synger en „Hej/Navne sang“, vinker og smiler til hinanden. Det er det enkelte barn, der står i fokus og bliver set, imens vi synger. Børnene bliver glade, både dem vi vinker til og dem der vinker til barnet. Vi ser og bliver opmærksomme på hinanden i en stille og rolig kontekst. Vi spørger, hvem der har lyst til at tælle børnene og de voksne (som sidder i rundkredsen), og efterfølgende må barnet også åbne vores sangkuffert. Der er ingen børn, der skal føle sig presset under vores aktiviteter.

Eksempel Petrol Stue:

Børnene på Petrol Stue leger mange parallel lege og kommer tit op at skændes om legetøjet. Børnene siger tit: "Meins! Meins!" og har tit svært ved at dele eller ved at indgå i en fælles leg med et andet barn. For at få flere positive legefællesskaber og for at styrke børnenes indbyrdes legerelationer sidder de voksne meget nede på gulvet og hjælper børnene ind i en fælles leg, vejleder, inspirerer og trækker sig så på et tidspunkt langsomt ud af legen igen. Efter et par uger, viser det sig, at mange af børnene nu selvstændig kan finde frem til en fælles leg. Flere børn har fået venner og glæder sig til at lege SAMMEN.

Eksempel Rød Stue:

Ude i garderoben er der et barn, der spørger en voksen om hjælp, som lige er i gang med at hjælpe nogen af de små med at få tøj på.

Barnet: „Kan du hjælpe mig?“

Voksen: „Hvad skal jeg hjælpe dig med?“

Barnet: „Mine bukser skal over mine gummistøvler.“

Voksen: „Du kan jo se, at jeg er i gang med at hjælpe de små ind i tøjet. Prøv at spørge en af de store, som allerede er klar i tøjet. Jeg er sikker på, at der er én, der kan hjælpe dig. Hvis ikke I kan finde ud af det, så kommer du tilbage.“

Barnet går hen til en af sine venner og får hjælp der.

Det er ikke kun en voksen, der kan hjælpe til og barnet skal ikke få følelsen af, at man kun kan komme videre, når der er en voksen. Alle kan hjælpe til og børnene får en god oplevelse.

Kommunikation og sprog

I henhold til at arbejde med børn i en flersproget kontekst arbejder vi ud fra et funktionalistisk sprogsyn, hvor vi bevidst inddrager børnenes styrker og ressourcer i henhold til sprogtiltagelsen. Vi har forskellige tilgange i henhold til simultan og sekventiel tosprogede børn, da vi har fokus på det enkelte barn og sprogvurderingerne. Disse tages løbende og er en hjælp til os i henhold til at bedømme, hvor langt barnet er i henhold til f.eks. at tilegne sig det danske sprog.

Begge sprog er funktionelle sprog, der muliggør lige deltagelse og medskabelse i sociale interaktioner og læringskontekster. For at styrke og fremme børnenes sproglige bevidsthed, giver det mening, at vi inddrager begge sprog bevidst ved at drage sammenligninger, benævne hvad er tysk og hvad er dansk. Sproget læres i interaktion og ved at opleve glæde ved det danske sprog. Det er vores sproglige bevidsthed, der danner rammen for, at barnet implicit tilegner sig det danske sprog i og med, at vi eksplicit tilrettelægger deres sprogmiljø og arbejder med sprogglæde, sang og musik. Sproget bliver en naturlig del af deres hverdag.

Vi vægter den sproglige interaktion ved at indgå i børnenes leg både inde og udendørs, ved at tilrettelægge sprogforløb og være opmærksomme på dialoger i hverdagen, hvor der tages mindst 3-5 turtagninger. Vi prøver på at holde fokus og ikke lade os aflede, når vi er i dialog med børnene og fastholder os i opmærksomheden. Vi tager udgangspunkt i Michael Thomasello, der vægter fælles opmærksomhed og interaktion meget højt, og vi anerkender intersproget ud fra vores sproglige bevidsthed som en ressource, hvor børnene aktivt er i en sprudlende læringsproces. Vi lærer kun sproget ved at bruge det.

Vi arbejder ud fra "Målene for Sprog og Læsning" i alle alderstrin, og vi er sproglige rollemodeller både for børnene, forældrene og os som pædagogisk personale. I fællesskab husker vi hinanden på vores opgave, der kan være udfordrende fx i henhold til tyske talepædagoger, forældre der taler tysk mm.

Vi prøver på at leve det danske sprog ved at vise sprogglæde, bruge sproget, rose forældre der prøver at lære dansk. Det er os, der lægger rammen til forandring, hvis vi fastholder os så meget som muligt i det danske sprog, så giver det mening for forældre og børnene at lære det.

Et barn spurgte en pædagog: "Kan du også tale tysk?". Selvom barnet sikkert har hørt den voksne tale tysk, er det det danske sprog, der leves.

Alle børn har en umiddelbar og spontan musikalsk udtrykslyst og glæde. De "synger" længe før de taler og "danser" længe, før de går. Derfor spiller sang, dans og musik en stor rolle i hele institutionen. Sangen vælges bevidst og skal være enkel for de mindste og repertoiret udvides i løbet af børnehavetiden. Når vi synger, arbejder vi bevidst omkring lydlig opmærksomhed og med fagter, der fremmer sprogforståelsen. Så vi arbejder ud fra følgende:

- Bevidst valg af sang og sanglege
- Lyde og vrøvlesprog
- Bevægelse (understøtter)
- Gentagelser
- Enkel i rytmen
- Samme sang
- Sange i henhold til emner

Vi taler så vidt det er muligt kun dansk til børnene og arbejder med alle sanser i hele institutionen. Specielt i vuggestuen, hvor børnene vokser op simultan tosproget, er vi meget bevidste omkring at

fastholde os i sproget, selvom ord som Opa, Mama mm. bevidst bibeholdes, da det er et navn. På et senere tidspunkt forstår børnene, at "Mama" er "mor".

Vi arbejder ikke med babytegn, da vi har gode erfaringer med at sætte ord på det, vi gør, ser og oplever og i samspil med vores kropssprog, kobler vi sproget til vores handlinger. Sprog og kommunikation er en bevidst del af vores daglige pædagogiske arbejde både i lege og rutinesituationer (spisning, garderobe, oprydning, bleskift mm.), og når vi arbejder tematisk.

Børnene spejler sig i den voksne, så ikke kun sproget men også måden i henhold til mimik, gestik og kropssprog er vigtige faktorer i henhold til sprogtiltagelsen og kommunikationen. Så vi er opmærksomme på verbale og nonverbale kommunikationsformer og vægter at arbejde med rytme, kropssprog og bevægelse for at understøtte sprogtiltagelsen.

Vi arbejder med alle vores sanser og meget visuelt, da børnene lærer via imitation og sprogglæden med en voksen, der er nærværende i legen.

Vi tager digitale medier i brug, ser danske film, tager udgangspunkt i sange, der er aktuelle her og nu og børnene får medindflydelse i henhold til aktiviteterne. For eksempel blev "Wacka, wacka" opvarmningsdansen til gymnastik et kæmpe hit, og gymnastiktimen så børnene frem til.

Kan vi ikke huske, hvad en "Gabelstaber" hedder på dansk, tjekker vi det på Internettet sammen med børnene og finder ud af, hvad det hedder – en "gaffeltruck", og vi har alle lært et nyt ord.

Vi lytter ind til og har en skærpet iagttagelse i henhold til børnenes medindflydelse af den sprogpædagogiske hverdag. Sprogglæden skal være i fokus.

Eksempel Orange Stue:

Vi arbejder ikke med babytegn, men fastholder os i det danske sprog og dialogformen. Vi oplever sproglig bevidsthed, fx "Mama – mor" og imitation er meget præsent, fx "ble på", "min mor kommer".

Eksempel Petrol Stue:

I Petrol Stue arbejder vi regelmæssigt med små sprogkufferter for at visualisere sproget og de historier, vi læser. Vi arbejder med konkrete genstande og fokusord, som kommer ind i kufferten. Gruppen deler vi op i mindre grupper og kikker på, at de er blandede, dvs. at sproglig stærke børn bliver blandet med sproglig svage, så der også her kan ske et input fra de sproglig stærke børn til de mindre stærke. Vi sender også sprogkufferten med hjem, som styrker samarbejdet med forældrene omkring børnenes sproglige udvikling, og også tit forældrenes egen danske sproglige udvikling.

Eksempel Rød Stue:

Et barn kommer og spørger: "Må jeg lege med "Zaubersand"? Her svarer den voksne: "Du må gerne lege med tryllesand". Den voksne anerkender barnets sproglige udvikling og gentager på en positiv måde det danske ord for "Zaubersand".

Krop, sanser og bevægelse

Vi tager udgangspunkt i nedenstående citat, når vi tilrettelægger læringsmiljøer indenfor dette læreplanstema. Ligeledes danner det grundlaget for drøftelser i henhold til vores pædagogiske tilgange og tiltag i denne sammenhæng.

"Børn i alderen 0-6 år har et naturligt behov for at bevæge sig, og der er omfattende forskning, der viser, at bevægelse og lege har væsentlig betydning for barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse. Dertil er der undersøgelser, som viser, at fysisk aktivitet; herunder bevægelse tidligt i barndommen, øger chancen for, at de samme børn er fysisk aktive i deres ungdom og voksenliv, hvilket på længere sigt kan gavne deres sundhed og beskytte mod udvikling af en række sygdomme og lidelser" (Sundhedsstyrelsen, s.8/15)

<https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2019/Boern-og-bevaegelse-i-dagtilbud.ashx?la=da&hash=CC1B58644B514914BC270CBDD3EAF8A2691D4E17>

Alle stuer er indrettet alderssvarende og forskellige, alt efter behov. I Petrol Stue er der også mulighed for at hænge en gynge eller hængkøje op. Vi bruger på skift vores multirum, som giver plads til mere vilde lege eller aktiviteter, hvor man har brug for mere plads. Der kan bygges forhindringsbaner, huler, leges med bolde og mange andre aktiviteter, vi finder på. I vores multirum har vi også muligheden for at bruge en beamer. Ved at sætte små film op eller tænde for musik, kan vi bruge rummet til at danse og synge i fællesskab. Når vi arbejder med musik og dans, udvikler vi glæden for sprog og bevægelse. Desuden bruger vi dette rum også til at arbejde i mindre grupper, for at kunne arbejde mere fokuseret med fx børn, der er udsatte eller har brug for ekstra understøttelse i den motoriske udvikling. Vi ser hvert enkelt barn, der hvor barnet befinder sig og understøtter det i at blive mere selvstikker og selvhjulpent.

I hele huset har vi læring på børnehøjde. I børnehavegruppen har vi sakse, farver, limstifter mm. i børnehøjde. Børnene har fri adgang til at kunne klippe og klistre, male og bruge deres fantasi i hverdagen, når de har lyst til det. I alle stuer står bøger og legetøj i børnehøjde. Barnet har en medbestemmelse og har et ansvar overfor sig selv og andre, når de har valgt en aktivitet. Fx når de vælger at bruge en saks, så løber de ikke rundt med saksen i hånden, men bruger den til at klippe. I børnehavens hverdag arbejder vi både frit og bevidst med at styrke barnets fin- og grovmotorik, idet vi planlægger aktiviteter eller forløb i henhold til dette udviklingsområde.

Alle stuer har en fast motorikdag om ugen. Her arbejdes der bevidst med den vestibulære sans (fx forhindringsbane, skovle/grave, hoppe, krabbegang mm.) og muskel-led-sansen (gynge, snurre rundt, lave kolbøtter, trille mm). Når vi udfører de forskellige aktiviteter udvikler barnet en bedre kropsforfølelse og -forståelse, som styrker koordinationen. Her arbejder vi ligesom beskrevet i læreplanstemaet natur, udeliv og science med den vestibulære, taktile og kinæstetiske sans. Rød stue bruger hver uge gymnastiksalen fra skolen, som giver mulighed for større udfordringer via leg og redskaber.

Hvert år bliver førskolen inviteret til skolens motionsdag. Børnene får en oplevelse af at være med i et fællesskab, som de snart skal være del af.

Den taktile sans har en stor betydning for barnets kropsforståelse og kropsbevidsthed. Når vi interagerer med andre mennesker, så gør vi dette ikke kun sprogligt, men i høj grad også gennem vores mimik, gestik og vores fysiske nærhed og berøring. Her arbejder vi med emner som mundmotorik, massage, følelser, mm.

Når vi ønsker læring, så bliver vi voksne nødt til at vise glæde overfor det, vi planlægger og de aktiviteter, vi dyrker. Vi voksne deltager i forskellige aktiviteter. Den glæde, som vi viser overfor fysisk aktivitet afspejles hos børnene. Vi præsenterer børnene for fysiske aktiviteter, der øger deres motoriske udvikling, sanser, udholdenhed, styrke og koordination. Ved at gentage aktiviteterne flere gange, vil børnene mærke, at de fra gang til gang bliver bedre.

"Børn bliver kun gode til det, de får lov til at øve sig på" (Bevæg mig – krop, sanser og bevægelse i børnehøjde).

Alle børn får lov til at gå rundt i bare tæer, bare ben og arme – både indenfor og udenfor. Børnene får en fornemmelse ved at mærke efter, om det er varmt/koldt, blødt/hård, mm. De forskellige sanser stimuleres, hvis barnet kan mærke med huden. Igennem leg/aktiviteter bliver børnene opmærksomme på deres og andres kropslige reaktioner. Hvad gør ondt? Hvilken følelse kan jeg godt lide? Alt det er med til at udvikle børnenes evne til at forstå og respektere både sig selv og andre.

Motorisk udvikling sker ikke kun i hjemmet eller i dagtilbuddet. Fritidsaktiviteter har en stor effekt, da der igen øges den motoriske udvikling. Her udvikles også den alsidige og sociale udvikling, da børnene mødes med andre identiteter, og de udvikler en form for holdfølelse, og det de er gode til.

Sammen med forældrene har vi udarbejdet en kostpolitik, se bilag nr. 3. Vi lever den danske kultur og styrker børnenes bevidsthed omkring sund/usund mad og hvad sund/usund mad gør med vores krop og bevægelse. Herunder har vi aktiviteter, hvor vi selv forbereder og laver vores mad. Vi italesætter vores følelser, som kroppen giver os i løbet af dagen. Det kan fx være, at vi er sultne eller tørstige, efter at vi har haft megen bevægelse.

Petrol og Rød Stue er hvert år i forskellige skove og naturopholdssteder i nærområdet. Her har vi nye motoriske udfordringer, læring af krop og bevægelse og sanserne stimuleres.

Vores legeplads er delt op i to. Den ene halvdel, som er lidt mindre, er tilpasset til vuggestuebørnene. Legepladsen har en rutsjebane, en sandkasse, cykelbane, et legehuse mm. Den anden halvdel er lidt større og er tilpasset til aldersgrupperne i Petrol og Rød Stue. Her har vi et klatretårn, en mere udfordrende cykelbane, en sandkasse, hængekøjer mm. Udover vores legepladser bruger vi også nærområdet. Vi besøger forskellige legepladser, skov/natur områder, løbebanen ved stadion og andre steder.

Afsluttende kan man sige, at barnets leg i hverdagen har en stor betydning for den motoriske og kropslige udvikling og for sansernes stimulering.

Eksempel Orange stue:

Børnene, der ikke tør og trækker sig ud af bevægelseslege, begynder at deltage i små skridt med vejledning af de voksne, der støtter op omkring børnenes alder og udvikling.

Eksempel Petrol Stue:

Personalet iagttager, at der er mange børn, som har taktile vanskeligheder og beslutter at have fokus på den taktile sans fire uger frem. Der arbejdes inden- og udenfor med føleposer, følekasser til fødderne, barberskum, slim mm. Efter endt tidsramme viser det sig, at de fleste børn, som har været udfordret ved nogle taktile aktiviteter i starten, nu faktisk nyder at deltage.

Eksempel Rød Stue:

Gruppen arbejder med kroppens sanser og kropslig bevidsthed ved at efterligne et brusebad. Vi leger, at vi tager tøj af, vasker hår/ansigt/arme/mave/ryk/ben. Vi efterligner, når vandet er koldt og varmt, tørrer os til sidst og tager tøj på igen. Vi starter med at have tøj på. På et senere tidspunkt tager vi trøjen af og senere bukserne for at føle vores sanser og krop mere intensiv. Aktiviteten bliver omsat på en sjov og lærerig måde. Børnene lærer deres krop og deres sanser bedre at kende, mærker sig selv på en bevidst måde.

Natur, udeliv og science

Natur, udeliv og science er noget vi vægter højt her i Satrup Daginstitution og vi udvikler løbende vores læringsmiljøer og vores viden i henhold til disse områder. Det sidste større projekt vi har deltaget i, var "Grøn Festival" (et projekt over et år igangsat af Friluftsrådet i Danmark), hvor vi har beskæftiget os intensivt med at bruge naturen og uderummet som udviklings- og læringsrum for barnet i alderen 0-6 år. Vi har læst faglitteratur og forskningsrapporter, som viser, at leg i uderummet og brug af naturen som pædagogisk redskab stimulerer børns leg, trivsel, læring og udvikling i megen høj grad. Uderummet byder på gode pladsforhold, frisk luft, masser af lys, ujævnt terræn mm., som bl.a. er med til at give børn en bedre motorik og koncentration, et bedre immunsystem og færre sygedage, en stærk stimulation af kreativiteten og sproget. Desuden er uderummet og dets mangfoldighed (planter, dyr, naturmaterialer) og kontinuerlige forandring (årstider- og vejrskift) med til at aktivere børnenes nysgerrighed og eksperimenteringsglæde, som samtidig skaber fælles opmærksomhed og gode deltagelsesmuligheder for at indgå i et fællesskab.

Derfor er Rød og Petrol Stue mindst én gang om dagen ude, men tit også to gange – om formiddagen og efter frokosten. Orange Stue er ude alt efter "vind og vejr", da der skal tages hensyn til, at det er de yngste børn i dagsinstitutionen (0-3 år) og de fx ikke kan holde varmen så længe, som børn fra de andre stuer. Børnene fra Orange Stue sover ude hver dag i deres krybbe, med mindre temperaturen om vinteren er for lav. Dette giver børnene frisk luft, som styrker deres immunforsvar (for yderligere informationer se bilag 4). Endvidere prøver hver stue, mindst en gang om ugen, at komme på gåtur, hvor vi færdes i nærmiljøet. Vi gør fx brug af en natursti med buskads og et lille træområde, hvor børnene frit kan gå omkring og i ro kan undersøge alle de ting, vi møder og opdager. Desuden har vi "skovuger" en gang om året, hvor Rød Stue tager til skoven i Tarpholz i ca. 3 sammenhængende uger. Petrol Stue afholder skovuger i et lille mini skovområde, som ligger ca. 15 minutter til fods fra institutionen.

Da vi bor forholdsvis tæt på strandområder, er vores mål også at gennemføre regelmæssige ture til stranden.

Vi har på vores gåture, udflugter og på vores legeplads fokus på, at børnene har en masse muligheder for at opleve naturen med alle deres sanser, og de således gør sig konkrete erfaringer med naturen:

1. **føle** på mudder, regn, sne, snegle, frøer (selvfølgelig uden at gøre dyrene fortræd), blade, jord, sand, sten, pinde osv. (stimulerer taktilsansen)
2. **balancere** på træstammer, klatre i træer og buske mm. (stimulerer den kinæstetiske sans)
3. **trille** ned ad bakker og skrænter, tumlelege mm. (stimulerer vestibulærsansen)
4. **smage** på ugiftige bær, blade, nødder.
5. **høre** fugle, blade i vinden, regn, vandløb, forskellige insekter, havet der bruser op på stranden mm.
6. **se** naturens mangfoldige former og farver, dyr og redskaber mm.
7. **lugte** til blade, blomster, blød skovjord, svampe, mos osv.

I denne sammenhæng har vi bl.a. en "cykelfri dag" udenfor – pt. hver onsdag efter frokost. Det skaber bedre muligheder for at børnene kan fordybe sig i lege og aktiviteter med undersøgelses- og eksperimenteringsværktøjer, som lupglas, pipetter, beholdere og lignende, som vi stiller til rådighed denne dag. Her vægter vi en god science tilgang i vores pædagogiske arbejde, som vi beskriver i det næste afsnit.

"Science i dagtilbud er en tilgang, hvor personalet støtter børnene i at undersøge og eksperimentere med deres omverden. Arbejdet med sciencetilgangen kræver et nærværende og nysgerrigt pædagogisk personale." (Emu.dk – "Kort om natur, udeliv og science")

Vi er opmærksomme på, at give børnene nærvær, tid og ro til at fordybe sig i forskellige eksperimenter og undersøgelser. Vi går sammen med børnene på opdagelse og er selv aktive, nysgerrige og undrende, når vi færdes i naturen eller på legepladsen. Sammen med børnene stiller vi spørgsmålstegn ved en masse, for at blive klogere på verden omkring os. Vi undersøger og iagttager naturfænomener og øver børnene i, at formulere begyndende hypoteser og at få erfaringer med årsags-virknings-sammenhænge. Fx: Hvordan opstår en regnbue? Hvad sker der, når solen skinner på sneen? Hvorfor kan vand blive til is? Når blomsten ikke får vand, så visner den osv. Vi tager fat i det børnene er optaget af og er blevet opmærksomme på, og udforsker det på en legende måde i fællesskab. I denne sammenhæng kommer vi også kravet om "at understøtte børnenes begyndende matematiske opmærksomhed" (Styrkede læreplan, Natur, udeliv og science, pædagogiske mål nr. 2) til gode, fordi vi ved at eksperimentere og undersøge typisk vil komme ind omkring begreber som fx: stor/lille, mange/få, kort/lang, tung/let eller figurer og former, mønstre, (a-)symmetri, kategorisering mm. Vi er opmærksomme på, at vores læringsmiljø inviterer børnene til selv at eksperimentere med fx former, antal og måling.

Da vi er en nyoprettet Daginstitution, er vi ved at udvikle vores "natur-læringsmiljø" på legepladsen ved at hænge fuglehuse op, plante blomster, buske, træer og fornye vores insekthotel. Vi har en piletunnel og en lang jordvold, som børnene i et afgrænset stykke må færdes på. Bag volden kan børnene trække sig tilbage, fordybe sig, undersøge småkravl og planter, ligesom de kan eksperimentere med jord, mudder, sten, pinde mm.

Endvidere vil vi oprette to højbede, for at kunne sætte projekter som "Fra jord til bord" eller "Fra have til mave" i gang ☺. Dette skal være med til at give børnene en begyndende indsigt i og forståelse for bæredygtighed, miljø og økologi, ligesom det skal give børnene en masse sanseoplevelser.

Skoleforeningen har udarbejdet materialet "Bliv klog på kost og sprog", som vi fortsat vil inddrage i vores pædagogiske arbejde med højbedene og emnet kost.

Til bestemmelse og informationer omkring dyr, planter og andet vil vi i gang med at bruge forskellige Apps på vores iPad. Vi vil til at arbejde med digitale kort og "Geocaching", som vi også kan bruge vores iPad til.

Eksempel Orange Stue:

Under gåture stopper vi op ved det børnene pludselig er optaget af. Fx "heste", "gravko", "vand" og sætter ord på det, vi ser. Den første vandpyt kan være så spændende, at turen ikke bliver særlig lang. Oplevelsen er målet.

Eksempel Petrol Stue:

Vi er i gang med at bygge en tipi i vores lille "skovområde". Børnene opdager midt i det hele nogle bænkebidere under noget bark på en af grenene. Vi iagttager dem i fælleskab, rører forsigtig ved dem, lader dem kravle på håndfladen og snakker en hel masse om, hvorfor de mon lige bor der, hvad de spiser, hvorfor de netop hedder bænkebidere, om de bider mm. Vi iagttager, at så snart bænkebiderne kommer i sollyset, begynder de at kravle hurtig afsted, og når de er i skyggen, begynder de at blive mere rolig. Børnene er omsorgsfulde og hjælper hinanden med at finde en ny mørk "bolig" til bænkebiderne.

Eksempel Rød Stue:

Vi er på gåtur og leger i et lille skovområde, hvor der er en lille bro. For at kunne se frøerne, skal alle være stille og vente. Børnene kan se bobler komme op fra vandet, som motiverer dem endnu mere til at være stille og vente. Desværre dukker der ikke en frø op, men de voksne og børnene får bag efter en god snak omkring frøer og håber, at de næste gang får set en frø.

Kultur, æstetik og fællesskab

Vi er en del af det danske mindretal i Sydslesvig, som på nuværende tidspunkt udgør ca. 50.000 mennesker. En del har dansk modersmål og andre lærer det danske sprog først i daginstitutionen og skolen, fordi en af forældrene eller begge er vokset op i en tysk kultur. De beslutter sig først på et senere tidspunkt i deres liv, at blive til en del af det danske mindretal og vælger dermed bevidst også vejen i de danske institutioner for deres barn. Vi lever i en flerkulturel hverdag, hvor især den tyske og danske kultur er betydningsfulde, og de to sprog spiller en vigtig rolle.

I mindretallet er der mange danske forsamlingshuse, foreninger og organisationer, som fx tilbyder familiearrangementer, udflugter, teaterforestillinger, koncerter, spejderaktiviteter, forskellige idrætsgrene og mange andre ting. En hovedorganisation hedder SSF, Sydslesvigsk Forening, som arrangerer et bredt og mangfoldigt dansk kulturtilbud. En anden større organisation er SdU, som er paraplyorganisationen for de danske idræts- og ungdomsforeninger i Sydslesvig, der bl.a. har 11 børne- og ungdomshuse rundt omkring.

Mindretallet har fx også sin egen avis, sin egen Sundhedstjeneste, danske plejehjem, kirker, biblioteker og sit eget politiske parti SSW, som er repræsenteret i delstatsparlamentet i Kiel.

Dansk Skoleforening for Sydslesvig er de danske sydslesvigere's uddannelsesorganisation, som bl.a. har 57 dagtilbud og 47 skoler i drift. De skal sikre udvikling og læring for de børn og unge, som lever i det danske mindretal.

Mindretallet holder fast i det danske sprog, i den danske kultur og således også danske værdier og traditioner, som også vi her i Satrup Daginstitution lever. Vi tiltaler fx alle hinanden med "du" i stedet for "Sie", hejser Dannebrog ved alle mulige festlige lejligheder, spiser frokost på stuerne sammen med børnene, vores sovebørn sover i en krybbe udendørs, vi afholder møder og fester på dansk mm.

I henhold til læreplanstemaet "Kultur, æstetik og fællesskab" tager vi udgangspunkt i Beth Junckers syn på børns kulturelle udtryksformer, værdier og deres fællesskab, som kan knyttes sammen med de af Alice Kjærs beskrevne 3 pædagogiske grundpositioner, personalet bør indtage i arbejdet med kultur og æstetik.

1. Kultur for børn – Personalet går foran børnene
2. Kultur med børn – Personalet går ved siden af børnene
3. Kultur af børn – Personalet går bag ved børnene

Kultur for børn er fx, når vi besøger en teaterforestilling med en børnegruppe (her har vi tit været til en børneforestilling i "Det lille teater" i Flensborg eller også på en biograftur i forbindelse med "Buster på farten"). Men det handler også om, at børnene møder den danske kultur i henhold til højtidere og traditioner som fx fastelavn, hvor vi udklæder os og slår katten af tønden, påske som vi også afholder i institutionen og julemåneden, hvor børnene møder forskellige klassiske danske julesange og traditioner, som fx drillenisser, danse rundt omkring juletræet, risengrødsspising mm. Børnenes fødselsdage afholder vi også i børnehaven, hvor vi hejser det danske flag og synger danske fødselsdagssange.

Karakteristisk for "Kultur for børn" er også, at personalet tilrettelægger og gennemfører en (æstetisk) aktivitet eller et forløb i løbet af dagen eller ugen. Det er her vi gør os didaktiske overvejelser forinden, diskuterer læringsmål mm. Vi går foran og reflekterer også her, inden vi går i gang med en aktivitet,

hvilket læringsmiljø, der vil give mest glæde, trivsel og læring i henhold til den aktuelle børnegruppe. For at skabe gode udviklingsmuligheder, kan det fx være nødvendigt, at dele børnene op i mindre grupper og/eller ændre på de fysiske rammer. I disse planlagte aktiviteter og projekter prioriterer vi et nærværende samspil mellem os og børnene og børnene imellem.

Kultur med børn er i høj grad, når personalet indgår i et engageret samspil med børnene. Her understøtter vi børnenes lege, aktiviteter og æstetiske processer. Vi inspirerer dem og vejleder dem i at komme videre i en leg eller en æstetisk proces, når vi iagttager, at børnene går i stå eller mangler ideer. Vi prioriterer også her en tryk nærværende situation, fordi det giver barnet sikkerhed og glæde, som resulterer i at barnet tør udforske, afprøve og eksperimentere meget mere på egen hånd. Det udvikler gå-på-mod og barnet bliver bedre til at finde og bruge forskellige udtryksformer. Vi har fokus på, at vores læringsmiljøer stimulerer børnenes fantasi og kreativitet, og at de giver børnene mulighed for at bruge alle deres sanser. I denne sammenhæng tilbyder vi børnene forskellige materialer og redskaber, som fx kinetisk sand, modellervoks, bøger, udklædningstøj, klippe- og klistreting, forskellige tegneredskaber, konstruktionslegetøj, musik, instrumenter, IPad, naturmaterialer mm. Desuden er vi opmærksomme på, at der er tid til at lege, kreere og eksperimentere uden at blive afbrudt – målet er, at børnene i en skabende proces i samspil med os voksne kan opnå flowtilstanden. Her er det vigtigt, at vi som personale kommunikerer og organiserer os – fx er en af personalet "blæksprutte", imens den anden fordyber sig i en leg eller aktivitet med en mindre gruppe af børn. Men når alle børn er i gang med fx at bruge udklædningstøj, så er det personalet tager fat i og begynder med at udvikle legen til en større enhed, så hele børnegruppen er med og alle føler sig som en del af fællesskabet – uafhængigt af hvilken kultur barnet kommer fra, hvilket køn og alder barnet har og uafhængigt af barnets sociale baggrund, og om det er et barn med særlige behov eller ej. Er mange børn i gang med at bruge udklædningstøj, som nævnt foroven, så kunne det fx i denne situation være, at personalet hjælper med at lave bordene om til et slot eller en borg, inspirerer børnene til at bruge stolene som heste, selv udklæder sig og hjælper alle børn med at finde en rolle iht. deres kompetencer, udviklingstrin mm.

Kultur af børn handler meget om børnenes egen legekultur og deres egne kulturelle udtryk.

"Børns kultur - hermed menes de kulturelle udtryk, børn frembringer i deres eget netværk dvs. hvad man med en samlebetegnelse kan kalde er deres legekultur. Den består af en vifte af udtryksformer og genrer: lege, fortællinger, sange, rim og remser, gåder og vittser" (Beth Juncker)

Det er børnene, der selv opfinder ting og udtryk, selv kreerer en historie, en vittighed, rim og remser, en sang mm. Her i vores institution er der fx en gul spatel (sandlegetøj), som børnene har tilskrevet en megen høj værdi og kalder den for "das goldene Messer". Den, der har dette legetøj, har magten, bestemmer legen osv. Denne legekultur er skabt af børnene og blevet implementeret i børnehaverhverdagen og er faktisk allerede blevet overleveret til næste børnehavegeneration, fordi de børn, der har skabt denne "gyldne kultur", allerede er i skole.

Vi giver plads til børnenes egne ideer og udtryk, er lyttende, nysgerrige og åbne overfor deres forslag, perspektiver og intentioner.

Vi går her bagved børnene, holder os tilbage, anerkender og værdsætter børnenes egne ideer, lege og æstetiske processer.

I en overordnet sammenhæng prioriterer vi, at børnene møder og er i forskellige kulturer. For Sydslesvig spiller, som nævnt i starten, såvel den danske, som den tyske kultur en vigtig rolle. I denne sammenhæng formidler vi børnene en bevidsthed om, at de tilhører det danske mindretal med helt særlige kendetegn og muligheder.

Endvidere giver vi børnene mulighed for at møde andre (verdens-)kulturer, når vi fx synger sange og læser historier fra og om andre lande og befolkninger.

Vi har et tæt samarbejde med skolen, hvor især førskolebørnene får et indblik i skolekulturen, inden de starter i 1. klasse.

Så snart barnet starter hos os møder det og dets forældre en institutionskultur, som er anderledes end hjemmekulturen og anderledes end den tyske institutionskultur. Her prioriterer vi et godt og åbent samarbejde med forældrene – især også når barnet kommer fra en anden kultur end den danske eller tyske. Her er det vigtigt at være i en god og respektfuld dialog med forældrene omkring kulturernes forskellige religiøse højtider, traditioner, opdragelsesstile, værdier mm.

For at tilgodese udviklingen iht. "digitalisering" og "IT", vil vi fremadrettet bruge vores iPad på en mere kreativ måde i sammenspil med børnene. Vi vil fx installere tegneapps, hvor børnene sammen med en voksen kan være skabende på en digital måde. Iht. førskolegruppen vil vi også gerne gå i gang med at bruge "Ida og Emil Appen" på vores iPad eller via beameren i multifunktionsrummet.

Eksempel Orange stue:

Vi synger en madkassesang inden "dansk frokost". Så ved børnene, at madpakkerne må spises og efter maden siger vi: "Tak for mad".

Eksempel Petrol Stue:

Børnene har lavet en sang, som vi oprindeligt kun synger til fastelavn (Lodi, Lodi), om til deres egen sang. De vælger sangen igen og igen til rundkreds og finder på mange sjove nye ting og dyr, vi kan blive til, når vi skal i midten af rundkredsen. Børnene videreudvikler sangen løbende og har imellem tiden formet den om til en sang, som kan synges uafhængigt af årstid eller (fastelavns-)tradition.

Eksempel Rød Stue:

Den 1. december flytter nisserne ind i Rød Stue. Nisserne skriver breve, kommer med hjem og laver små drillerier. Nisser er en dansk kultur, som børnene altid vil huske i deres opvækst. Derudover har vi et samarbejde med forældrene, da forældrene er med til at skrive et brev, omkring det nisserne har lavet derhjemme. Desuden fortæller børnene derhjemme, hvad de har oplevet i deres hverdag i december måned.

Evalueringskultur

I Satrup Daginstitution lægger vi vægt på det pædagogiske personales syn og faglighed og børneperspektivet samt forældreperspektivet. Vi er lyttende og dokumenterende og er i dialog med hinanden.

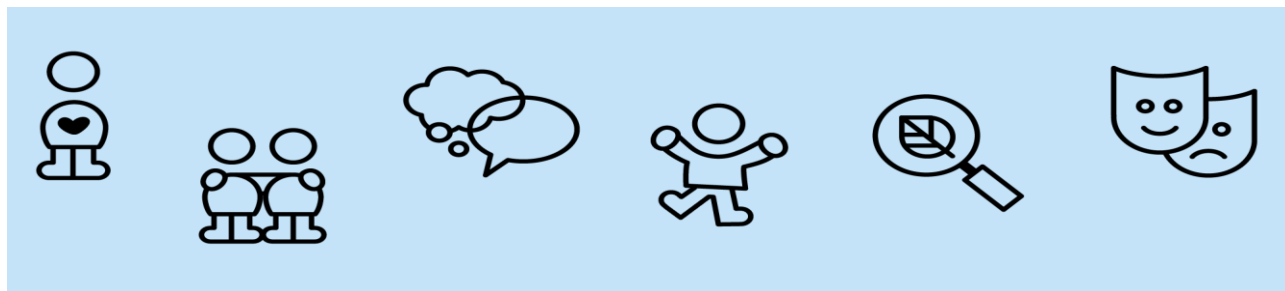
Som tidligere nævnt, danner praksisfortællinger vores læringshistorier (bilag nr. 5) grundlaget for, hvordan vores pædagogiske praksis leves og videreudvikles. Vi evaluerer på stuen og i fællesskab under personalemøderne vores pædagogiske tilgang og tager under læringshistorien GO – modellen i brug for at optimere, hvad der fungerer godt, og hvor vi kan ændre tilgang og optimere.

Læringshistorierne sættes på dagsordenen under personalemøderne fire gange årligt, hvor hver gruppe bidrager med en praksisfortælling. Ved praksisfortællingerne er der fokus på udvikling af gruppen/huset. Læringshistorierne tager udgangspunkt i den ny styrkede læreplan og sikrer os, at vi ser på sammenhæng mellem teori og praksis. Herigennem sikrer vi, at vi løbende ser på børns trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Igennem Maturanas domæneteorier – se afsnit ”Pædagogisk læringsmiljø” på side 9 - ser vi på personalets tilgang og handlen. Metoden kan tages i brug i henhold til indretning af læringsrum, fester, aktiviteter mm. For at fastholde os i det faglige og pædagogiske arbejde og et fælles syn på pædagogikken, er det ledelsens ansvar at synliggøre pædagogiske tiltag/iagttagelser ved hjælp af domæneteorien til vores fælles personalemøder.

I henhold til udsatte børn og parallelt til læringshistorierne og vores pædagogiske hverdag arbejder vi med SMTTE-modellen og sproglige handleplaner, som medinddrages under tværfaglige møder f.eks. med PPR.

TRAS og ”TRAS - sproget på vej” udfyldes løbende og drøftes under overgangene fra stue til stue og i henhold til overgangen mellem dagtilbud og skole. Der foreligger en fast struktur i henhold til at ajourføre TRAS- skemaerne.

Litteraturliste:

Bøger

1. Ayres Jean, "Sanseintegration hos børn", Hans Reitzels Forlag, 2. udg. 2009
2. Cecchin Daniela, "Barndomspædagogik i dagtilbud", Akademisk Forlag, 2. udg. 2019
3. Mark Kirsten "Pædagogers arbejde med sprog og billeder", Akademisk Forlag, 2013
4. Rod Peter og Blichfeldt Frederik, "Læreplanstræet", Dafolo, 2018
5. Samuelsson Ingrid Pramling og Johansson Eva, "Læreri leg", Dafolo, 2011
6. Söderberg Katrine og Bregendahl Peter, "Absolut nærvær", Frydenlund, 2008
7. Thormann Inger, Kusk Hanne, m.fl., "Sprogmiljøer i børnehøjde", Dansk Psykologisk Forlag, 2011

Hjemmesider

<http://boernogunge.dk> (sidst besøgt d. 17. juni 2021)

<https://borngroeratur.dk> (sidst besøgt d. 17. juni 2021)

<https://emu.dk/dagtilbud> (sidst besøgt d. 17. juni 2021)

<https://www.eva.dk/dagtilbud-boern> (sidst besøgt d. 17. juni 2021)